

אֶלֶּה הַדְּבָרִים (א, א)

דבר נפלא מצינו, שבראש כל חומש מחומשי התורה אנו מוצאים בפירושו רש"י הראשון של החומש את חובת הקב"ה לישראל ושמירתו על כבודם:

בספר **בראשית**: "...ומה טעם פתח בבראשית? - משום 'כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים' (תהלים קיא, ו) שאם יאמרו אומות העולם לישראל: ליסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים! - הם אומרים להם: כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו".

בספר **שמות**: "אף על פי שמנאן בחייהן בשמותם, חזר ומנאן במיתתן, **להודיע חבתן** שנמשלו לכוכבים".

בספר **ויקרא**: "לכל דברות ולכל אמירות ולכל צווים קדמה קריאה, **לשון חבה**, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו, שנאמר 'וקרא זה אל זה', אבל לנביאי האומות עכו"ם נגלה אליהן בלשון עראי וטומאה".

בספר **במדבר**: "**מתוך חבתן** לפניו מונה אותם כל שעה".

ובספרינו, ספר **דברים**: "לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז, **מפני כבודן של ישראל!**"

[לעטר פתורה]

ויש שיישבו בכך קושיא נוספת:

פירוש רש"י על תחילת ספר במדבר - "מתוך חבתן לפניו מונה אותם כל שעה" - נכתב על הפסוק הראשון שבחומש: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני", ולכאורה היה מתאים יותר לכתוב את פירושו על הפסוק השני המדבר בעניין מניין ישראל: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל!"

אך כיון שבשאר החומשים כתב רש"י את עניין חובת ישראל **בפסוק הראשון** שבכל חומש, לפיכך גם בחומש במדבר נותר רש"י נאמן לדרכו והזכיר את חובת ישראל בפסוק הראשון של החומש.

[מפי השנועה]

וְדִי יִהְיֶה (א, א)

כך מובא בגמ' (ברכות לב): "**מאי 'ודי זהב'?** - אמרי דבי ר' ינאי, כך אמר משה לפני הקב"ה: **רבונו של עולם בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו 'די', הוא גרם שעשו את העגל!**".

ולכאורה מה טענה יש כאן, הרי סיבת חטא העגל היא בגלל שבני ישראל לקחו הרבה כסף וזהב, ומדוע יש כאן תלונה על הקב"ה "**שהשפעת להם?**" הם לקחו והם חטאו!

אולם מימרא זו שנאמרה בשם **רבי ינאי** מתחרזת להפליא עם מימרא אחרת שנאמרה בשמו (שם ט). ובכך הדבר מתיישב כמין חומר: "אמרי דבי ר' ינאי: ...אמר ליה הקב"ה למשה: בבקשה ממך לך ואמור להם לישראל **בבקשה מכם שאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב**... אמרו לו: ולואי שנצא בעצמנו! משל לאדם שהיה חבוש בבית האסורים והיו אומרים לו בני אדם: מוציאין אותך למחר מבית האסורין ונותנין לך ממון הרבה! ואומר להם: בבקשה מה הוציאוני היום ואיני מבקש כלום!".

ומתבאר **שלישית רבי ינאי** הקב"ה הוא שביקש מישראל שיקחו כסף וזהב, ואדרבה, עם ישראל לא רצו לקחת! ולכן בא משה בטרונא כלפי הקב"ה: "בשביל כסף וזהב **שהשפעת להם** - הוא גרם שעשו את העגל!"

[עיון יעקב]

אֶכֶּל בִּכְסֵּף תִּשְׁבְּרִי וְאֶכְלֵתִי וּמִיָּם בִּכְסֵּף תִּתֶּן לִי וְשִׁתִּיתִי (ב, כוז)
מדוע באוכל נקט הכתוב לשון מכירה - "תשברירי" [כמו "לשבור בר ממצרים" (בראשית מב, ג)], ואילו לגבי המים נקט "ומים בכסף תתן לי ושתיתי" - לשון נתינה?

ונראה, כי אוכל הוא בדרך כלל בבעלות של אדם מסוים, אך מים הם הפקר לכל, כפי שפסק הרמב"ם (פ"ו מהל' גזילה ואבידה הי"ג) "נהר המושך ומעיינות הנובעין - הרי הן של כל אדם". ועל כן, אף אם בני ישראל יתנו לאמורים כסף עבור המים, אין זה אומר שהמים **נמכרו** לישראל, שהרי המים הם הפקר, אלא ניתנו לישראל.

ולפיכך נאמר "ומים בכסף תתן לי ושתיתי".

[הרב מבריסק]

הרה"ג אברהם יחיאל דויטש שליט"א ראש ישיבת תלמידי הכתב סופר ואב"ד מעלה אדומים

בענין הנחת תפילין דרש"י ור"ת בתשעה באב

השו"ע (תקנ"ה ס"א) פוסק, נוהגים שלא להניח תפילין בתשעה באב שחרית וכו' ובמנחה מניחים תפילין ומברכים עליהם. ובפשוטו היה נראה שאין מניחין תפילין כלל, בין של יד ובין של ראש. אמנם ברמב"ם (פ"ה מהל' תעניות הי"א) כתב, מקצת החכמים נוהגין שלא להניח בו תפילין בראש, ע"כ. ונראה מלשונו דדוקא תפילין בראש אין מניחין, ומשא"כ תפילין של יד. ויש להתבונן בזה בתרת, א'. מאי שנא תפילין של יד מתפילין של ראש כלפי הלכות אבילות, ויתר מכן, האיד אפשר לקיים תפילין של יד בלא הנחת תפילין של ראש.

ואשר יראה לבאר בזה, דהנה כמה שאכל אינו מניח תפילין מצינו ב' טעמים.

הטעם הראשון הוא מה שהביא בהגהות מיימוניות (שם אות ג), דתפילין נקראים פאר, וכבר אמר הקב"ה ליחזקאל (כד, יז) פארך חבוש עליך. אמנם הגר"א בביאוריו (סק"א) כתב הטעם, נוהגים שלא להניח תפילין - ע"פ המדרש וכו' השליך משמים ארץ תפארת ישראל אלו תפילין. (וכן הביא המ"ב משמיה בס"ק א').

ונראה דחלוקים ביסודם ב' הטעמים הנ"ל, דהטעם שכתב בסהמ"צ דנקרא פאר הוא טעם הכולל בין תפילין של יד ובין תפילין של ראש, ואהכי נאסר בת"ב בתרויהו. אמנם הטעם שהביא הגר"א מקרא דהשליך משמים ארץ תפארת ישראל הוא טעם ששייך דווקא על תפילין של ראש, וכידוע שתפילין של ראש נקראו תפארת. וכעיי"ז כתב בספר שלחן גבוה לר"י מולכו, בשם הרמב"ן בתורת האדם דחייב בתפילין והרמב"ם בפ"ה דתעניות כתב וכו' שלא להניח תפילין ש"ר. וג"ל דהיינו דטעמא שאין מניחין של ראש ומניחין של יד משום דכתיב כי שם ה' נקרא עליך וירא ממך והוא הנראה לעין, אבל של יד שאינו נראה לעין כל אינו בכלל דתפארת ישראל וכיון שיום הוא שחייב בתפילין לכך מניחים של יד שכל אחד מצוה בפני עצמו הוא, ע"כ.

אמנם נראה דאף במקום שאין דין בהנחת תפילין מצד עצם הנחתה, עם כל זה יש טעם נוסף להניחם, דהנה בגמ' ברכות (דף יד:) אמר רבי יוחנן הרוצה שיקבל עליו עול מלכות שמים שלמה יפנה ויטול דיו ויניח תפילין ויקרא קריאת שמע ויתפלל וזו היא מלכות שמים שלמה, ע"כ. ומבואר לכאן דכללא הוא בדברי רבותינו שכך הוא סדר קבלת עול מלכות שמים שיניח תפילין ויקרא קריאת שמע וזהו עול מלכות שמים שלמה. ואשר על כן נראה פשוט, דאף במקום שלא שייך לקיים מצוות תפילין משום קרא ד'תפארת ישראל', עם כל זה מושם קיום העול מלכות שמים צריך להניח עכ"פ תפילין של יד.

ונראה דמה"ט נהג זקני רבינו החת"ס להניח בתשעה באב תפילין **בצינעא** (והוא עפ"י הארז"ל, וגם רבו החסיד שבכהונה נהג כן). דהן אמנם משום דינא דתפילין לא בעי בתשעה באב, אך משום שלימות דקבלת עול מלכות שמים בתפילה וק"ש הקפידו אף ביום זה.

ונראה דאף המקפידין להניח תפילין דר"ת חלוקים הם בדינם, דהנה בשע"ת כתב דנוהגים להניח תפילין בבוקר, ובת"ב הניח רק רש"י עיי"ש, והוסיף דמי שמתפלל בת"ב ביחידות יכול להתפלל בתפילין, דאין איסור תפילין עפ"י דין אלא הוא מנהג כמבואר במ"ב סק"ג. ונראה דלשיטתו דהוא רק ממנהג, שוב אין לחייבו אף בשחרית משום דינא דתפילה וק"ש להניח תפילין דר"ת, דסו"ס הניח תפילין דרש"י המחוייבים מדינא. אמנם זקני החת"ס שהקפידו ע"ד ר"ת מדינא, א"כ לא הניחם במנחה, דמדינא דשחרית מחוייב להניחם, דבלא"ה לא קיים דין ק"ש ותפילה בשלימותם, שכך היא צורת קבלת עול מלכות שלמה וכדלעיל.

שאלות ותשובות

- מה המשותף בין יעקב אבינו, משה רבינו, יהושע, שמואל, ודוד? (רש"י א, ג)
- כיצד 40.000 איש יכולים 'להתמגן' במלחמה ללא כלי נשק? (בהע"ט א, ג)
- היכן רמזהו ומוזכרת העיר עזה בפרשה? (רש"י א, ז; ב, כג)
- איזה בעל-חי בגודל קוֹרָה היה עם ישראל במדבר? (רש"י א, יט)
- מה הקשר בין סוף מגילת איכה לפסוק בפרשתינו? (בעה"ט א, כח)
- איזו עיר נקראת בפרשה "ארץ"? (א, לו. ע"י רש"י)
- מי עמד כאשר היה ב'שיבה'? (א, לח, ע"י תרגום יונתן)
- היכן מצינו שהעדר הכרת וידעת הטוב הוא יתרון? (א, לט)
- מי המת שהומת כאשר המית בלי שהמיתוהו? (רש"י א, מד)
- היכן מצינו שכרית מילה הצילה עם שלם? (רמב"ן, ב, ד)
- איזו תרגומה נמצאת ע"י העיר אילת? (תרגום יונתן, ב, ח)
- אלו חורים מופיעים בפרשה? (ב, יב)
- אלו אנשים מתו קודם זמנם עבור בניהם? (ב, טו)
- איך ניתן לכבוש את עזה ע"י כמה כפתורים? (ב, כג)
- היכן מופיעה בפרשה מילה בת שתי אותיות, זהות? (ב, כה)
- איזו מילה מופיעה בפרשה באשכנזית ממש? (רש"י ג, ט)

במעלות המועד

הרב אברהם קופרמן שליט"א
ראש כולל ביישובת מיר ומ"ס מחזה אברהם

נקודות של אור בימי בין המצרים

ידוע שטבע האדם [מכח נשמתו] דוחה צער ועצב, ומחפש שמחה בכל מחיר. ולכן כל אבילות קשה לאדם, ק"ו כשהמדובר על אבילות על המקדש שכלל לא היכרותו אנתנו ואבותינו.

לכן אביא קצת דברי חסידות על ימי בין המצרים בכלל, ועל השבתות שלהם בפרט, כדי שנוכל לעבוד את ה' בשמחה גם בימי האלה.

א. "כל רודפיה השיגוה בין המצרים" - הפשט ידוע. אולם המגיד ממוזריש אמר שכל מי שרודף אחר רוחניות ישיג אותה בין המצרים! - הוא אמר כשהמגיד בארמונו קשה להיכנס אליו, אך כשיצא לשדה אפשר להתפרץ ולצעוק "אדוני המלך", כך כל השנה הקב"ה בארמונו אך בבין המצרים כביכול הוא בגלות ובחזון, ואפשר יותר בקלות להתפלל ולהתקרב אליו.

ב. מי שזוכה ללמוד בישיבה, כיון שיש קצת רפיון בסוף הזמן, מי שמתחזק או זוכה לכל השפע ממורם כידוע מגדולים שאמרו שמה שזכו היה בגלל שלמדו בזמן או במקום שאף אחד לא למד, כך שכל השפע הלך אליהם. [משל לעונת יום הולדת אם ישנם הרבה משתתפים כל אחד מקבל פרסה קטנה, ואם יש מעטים כל אחד מקבל התורה הראויה לשמחה!]

ג. כתבו שיש 21 ימים בבין המצרים, ומי שעובד בהם על אף הקושי ניצל 21 ימי הדין מר"ה עד הושענא רבא!

ד. הפרי צדיק כתב שידוע יש עשר ספירות. א"כ 7 נדחמותא 3+ דפורענותא = 10. א"כ השבעה נדחמותא הם כנגד הספירות התחתונות - מחדש ולמטה, והפורענותא הם כנגד השלש ספירות העליונות. ועתה הם בפורענות ולעתיד לבוא יתגלה האור העצום שלהם למי שעבד בהם לבורא בתפילה ולימוד התורה.

ה. ועוד כתב שההפסדה הראשונה של בין המצרים היא "דברי ירמיהו", והשניה "שמעון" והשלישית "חזון ישעיהו", שבעת הראשונה מתקנים את הדיבור, ובשניה את השמיעה, ושבת חזון היא העליונה ביותר שיש! העבודה בה מתקנים את הראיה!

ו. בירושלים [של פעם] היו מבארים את הפזמון בלכה דודי: "רב לך שבת בעמק הבכא" כדלהלן: השבתות של עמק הבכא - בין המצרים, הם רב לך - הם עצומים וגדולים, ומי שעובד בהם לבורא יזכה ש"הוא יחמול עליך חמלה"!

ז. האדמו"ר מבאליא כתב כיון שמי החול של בין המצרים כל כך ירודים לכן אז אור השבת מתעצם ביותר.

תשעה באב במשנת רבינו בעל ה"סדר היום"

• כתוב בענין המרגלים "ויבכו העם בלילה ההוא" והוא היה ליל ט' באב, ואותה הלילה נקבעה בכיה לדורות, מכאן אני אומר שישתדל האדם להוריד דמעות בלילה יותר מבימים.

• בבית הכנסת ישנה ממקומו למקום פחות ובזוי יותר מן הראשון, וישב דומם קורא בספר קינות או בדברים המעוררים יגון ואנחה מאיזה ספר שיהיה, עד שירידו עיניו דמעות.

• ומצוה היא על כל אדם לחבר קינים והגה והי [קינות] ולומר אותם ביום המר הזה, וצדקה יחשב לו ונקרא מאבלי ירושלים ומקדושיה, ומי שאינו בר הכי לחבר יעסוק במה שחברו אחרים.

• ויש מדקדקים שונים ויצאים כל היום מביהכ"ס, ויפה הם עושים כדי שלא יסיחו דעתם מן האבילות בעניני דעלמא דכיון דיום זה המר נקבע לאבילות בכל שנה ושנה, אין לבטל אבילות על שום דבר בעולם, ואפי' בת"ת ולא בעסק מצוה, אם לא יהיה דבר של צרכי רבים שאין לך דבר שעומד כנגדו, אבל שאר כל הדברים אין לעסוק בהם כלל, ואפי' העומד בביהכ"ס לא יפנה לבו ומחשבתו לספר עם חבריו בשום ענין, כי אם מעניני גלות ירושלים וחורבן הבית, או מעניני הצרות והגזירות שעברו על ישראל, דברים שישברו את לבו וינמיכו את רוחו בענין שלא יסיח דעתו מהאבילות כלל.

• מוציאין ס"ת אותו בכסות שחור בזוי שלא בכבוד התורה התמימה, ומייללים בקול יללה גדולה ומרה, כי צריך כל אדם לדעת שהתורה עצמה היא חוגרת שק ומיללת ומקוננת על היום המר הזה אשר בו נתחללה וכבודה בקלון הומר ושיקצוה כטומאת הנדה, ומי הוא אשר יראה ויודע החרפה הזאת שבאה לתורתנו הקדושה על ידו עד שהיא מקוננת ועושה מספד כתנים וכו'.

משנת הכשרות

מאכלים קלופים שעבר עליהם לילה

אין לאכול בצל קלוי, שום קלוי או ביצה קלופה שעבר עליהם לילה, מפני שרוח רעה שורה עליהם. ואפילו אם הם סגורים בקופסת או במקרר. ואם השאיר בהם מעט מקליפתם או מהשורש (שיער) שבראש השום והבצל) מותרים. איסור אכילת שום בצל וביצה קלופים, הוא דווקא כשהם בפני עצמם. אבל אם הם מעורבים עם מאכל אחר, כגון בסלט וכדומה מותר להשאירם בלילה אף מלכתחילה. מותר להשתמש באבקת שום ובאבקת ביצים ובאבקת גריל עוף המכילים אבקת בצל.

ר' יצחק מזרחי - משגיח כשרות מעלה אדומים

שיעורים בדברי חיזוק והתעוררות

ביום תשעה באב בבית הכנסת רינת המעלה

15:45 - הרב דוד גבאי שליט"א

16:30 - הרב מרדכי כהן שליט"א

17:15 - הרב יעקב ישראל לוגאסי שליט"א

18:00 - הרב יהושע כץ שליט"א - רב העיר

18:45 - תפילת מנחה

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה"

אוצר המועדים

הרב שמעון פלולי שליט"א

תחילתו של החורבן טמון באי התבטלות למנהיגי ישראל

"איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם" (א' י"א).

אמרו חז"ל (מדרש רבה איכה א' א') שלשה נתבאו בלשון איכה, משה, ישעיה וירמיה. משה אמר (דברים א' י"ב) איכה אשא לבדי. ישעיה אמר (ישעיה א' כ"א) איכה היתה לזונוה.

ירמיה אמר (איכה א' א') איכה ישיבה בדר.

ודאי לא בכדי נתבאו אלו ג' הנביאים באותה הלשון, אין זה אלא שדבר אחד שזור בדברי שלושם. ואותן הדרשות שדרשו חז"ל בדברי נביא זה טמונות אף בדברי חביריו.

ודרשו חז"ל מלשון המילה "איכה" (מד"ר שם) - לא גלו ישראל עד שכפרו ביחידו של עולם, ובמילה שנתנה 20 דורות, ובעשרת הדברות, ובחמישה ספרי תורה, כמנין "איכה".

ונראה שבא התורה להורות שראשיתה של הכפירה, וממלא ראשיתו של החורבן, טמונה בנבואת משה "איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם".

והדבר יתבאר על פי דרשת חז"ל על פסוק זה: "טרחכם - מלמד שהיו טרחנים, היה אחד מהם רואה שנוצח חבורו בדין, ואומר יש לי עדים להביא, יש לי ראיות וכו'. משאכם - מלמד שהיו אפיקורסים, הקדים משה לצאת אמרו מה ראה בן עמרם לצאת וכו', איחר לצאת אמרו מה ראה בן עמרם שלא לצאת וכו'. וריבכם - מלמד שהיו אפיקורסים והיו רגזנים וכו'.

בערעור על גדולי ישראל, טמונה כפירה בה, שהרי מנהיגי ישראל הינם שופרו של הבורא בכל דור ודור. בערעור על גדולי ישראל, טמונה כפירה בבריתו של ה' עם עמו, שהרי הם המעבירים דבר ה' לעמו. בערעור על גדולי ישראל טמונה כפירה בעשרת הדיברות ובחמשת חומשי תורה, שהרי ביאור דברי הבורא מועבר על ידי חכמי ישראל בכל דור ודור.

שורש פורה ראש ולענה זה, התחיל בימי משה, וגבר ביותר שאת בימי ישעיה, שלא היו מקשיבים לתוכחות הקב"ה שנאמרו על ידי הנביא, עד שנתבאר עליהם "איכה היתה לזונוה", כי בגדו בעל נעוריהם. ותוצאת מעשיהם נאמרה על ידי ירמיה "איכה ישיבה בדר".

כל אשר יתבונן יראה כמה מתחכם היצר בדבר זה בכל דור ודור, לערער את סמכותם של גדולי מנהיגי ישראל, ולומר על דברים "יש לי ראיה", ובפרט בדורנו דור עקבתא דמשיחא. אין זאת אלא משום שדבר זה הינו שורש החורבן והגלות.

נמצא, שאם ברצוננו לצאת מהגלות ולהגיע לגאולה, ראשית דרכנו היא לתקן שורש רעה זו, ולבטל דעתנו בפני דעת גדולי ישראל, שהינם שופרו של הקב"ה בזה העולם.

ידיעות נפלאות בעניני שבת חזון ותשעה באב

• "שבת חזון זה עת רצון גדול. דכמו שבזמן מנחה דש"ק מפני שהוא עת דין, הש"ק מהפך הדין לרחמים, לכן רעוא דרעוא. כן כל השבת קודש הזה. ע"י שהזמן עת דין, כל השבת קודש בחינת רעוא דרעוא". (ר' צדוק הכהן מלובלין).

• "שבת חזון הוא יותר גדול במעלה מכל שבתות השנה. ובפרט כשחל יום תשעה באב בשבת". (אורח ישראל [לרה"ק מאפסא] שבת חזון).

• צריך להזהר לכוון בתפילה של שבת חזון, כי היא מעלה את התפילות של כל השנה. מכיון שהיא בבחינת תפילת העני, ואיתא בזה"ק שתפילת העני כשצר לו, מעטפת ומעלה את כל התפילות. ומטעם זה כל התפילות של ימי בין המצרים מתקבלות יותר, כי עם ישראל בצרה ובבחינת עני. (תכלת מרדכי [למהרש"ם מברעזאן] חלק ב' תהילים פרק קט"ז בשם הרה"ק מסטרליסק).

• "זכורני בשבת של חזון ישעיהו", שהקהל אינם הולכים אל הגאון בשבת זו שחרית לומר לו שבת טבא למורינו, כמו שדרכם לילך בכל שבת". (לקט יושר).

• "כל שנוהג ביום ט' באב דרך מצוה מלומדה ואינו מעורר את לבו להתאבל על ירושלים, אינו רואה בשמחתה" (המאירי תענית ל').

• "חזון ר' תת חציה זעם וחציה נחמה". (אהבת יהונתן לר' יהונתן אייבשיץ).

• כיון שאיתא בגמרא "צום הרביעי וצום החמישי... ולמועדים טובים", על כורחך יום הצום יתכן ליו"ט, ולא התאריך, "יש לי עדים" לכן כשחל תשעה באב בשבת יהיה היו"ט ביום ראשון י' באב. (חת"ס סופר).

• "טעם המנהג לא ללמוד תורה בערב תשעה באב מחצות היום לא נתפרש. ולפי עניות דעתי, משום דכל מה שלומד מחצות ואילך, עדיין מחשבתו עליו והרהורו גביה בלילה, ונכנס לאבל כשהוא שמח". (שו"ת חת"ס סופר או"ח סי' קנ"ו).

• "נוהגין לברך ברוך דין האמת קודם שקורא בתורה, ובד"מ כתב שאין נוהגים כן. וטוב שהקורא יאמר אותו בלא שם ומלכות". (מגן אברהם או"ח תקנ"ט, ה').

• "מנהג זקני ר' אברהם הרופא זצ"ל כשקורין איכה בליל ט' באב כשהיה מגיע לפסוק הזה 'העלו עפר על ראשם', היה נוטל עפר ונותנו בראשו במקום תפילין". (שיבולי הלקט סי' ע"ג).

• "כל ימי תמיהתי, כיון שנוהגים לקרות איכה בציבור ולברך עליו על מקרא מגילה, מדוע לא נהגו באיכה כמו במגילה, לכתוב אותה על קלף וספר בפני עצמו. ואפשר שנהגו כן מפני שלא היה מצוי להם, מפני שהסופרים לא נהגו לכותבם, משום שאנו מחכים ומצפים בכל יום שיהפך לנו יום זה לששון ולשמחה ולמועד. ואם היו כותבין מגילת איכה היה נראה כמייאשין מן הגאולה, ח"ו.

ולפיכך ע"י הדחק נהגו לקרות איכה מתוך החומשין". (לבוש או"ח תקנ"ט, א').

• מי שיש לו יארצייט בט' באב ורוצה ללמוד פרקי משניות דרך בקשה לטובת המת בעולם העליון, שאינו מכוון ללמוד בעיון כ"כ, כי אם מתוך תאוה, אלא רק מהם, וליכא בזה משום שמחת לב לאסור כל היום משום תענוג, אלא רק משום שמחת האבילות הנוהגת עד חצות, ולכן שפיר לאחר חצות היום מותר ללמוד המשניות שהוא דרך בקשה. וכן אני נוהג בכל שנה על הייארצייט של אמי מרת אסתר ע"ה שנפטרה ביום ט' באב תרכ"ב שמנהיג כן ללמוד הפרקים משניות באותיות השם אסתר לזכרון נשמתה להתעלות בגן עדן, וכשחל ט' באב בשבת אני לומד גם בבוקר קודם חצות. (מתוך הכתב יד הנפלא שו"ת התשב"י או"ח כ"ג, שעדיין לא יצא לאור - לגאון המופלא רבי ירוחם ישראל הירשקאוויטש כהנא אב"ד דובסאר ואב"ד קאושאן, בעמח"ס הגדש"פ בריש גלי).

לקבלת העלון בדוא"ל, שילחו בקשה לכתובת 3048927@gmail.com וציינו אוצר המעלה לתרומות להדפסת העלון לעילוי נשמת ולרפואת 05041-29182